

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. ved na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vprejema upravništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 288.

V Ljubljani, v ponedeljek 17. decembra 1894.

Letnik XXII.

Državni zbor.

Dunaj, 15. decembra.

Prvi sad radikalnega shoda v Ljubljani.

Zadnji shod v Ljubljani pognal je že cvet in obrodil tudi sad, ki je pa v sredi gnijl in ne utegne tektniti našemu na krepko in zdravo hrano navajenemu narodu slovenskemu. Izvrševalni odbor izdal je menda povelje, uničiti najprej konservativne slovenske državne poslance in dr. Ferjančič prevzel je nalogo prvi s cepcem mahiniti po njih.

Priliko mu je dala razprava o začasnem državnem proračunu, pri kateri se je oglašil k besedi in „ožigosal“ slovenske koalirance, kakor pravi „Slovenski Narod“, češ, da dopuščajo tako poniževanje slovenskega naroda, dasi je osoda koalicije v njihovih rokah, ker brez njih ni Hohenwarta, brez Hohenwarta ni koalicije.

Ali najhujše poniževanje naroda slovenskega je postopanje dr. Ferjančiča, ki se je na veliko zadovoljnost narodnih nasprotnikov namesto na sovražnike zaganjal na lastne brate in jih napadal in klal, ne da bi mu bili dali najmanjšega povoda za njegove napade. Ali poslanec Klun ga je včeraj v imenu svojih tovarišev pošteno okresal in z vso odločnostjo zavračal njegove neosnovane in čisto iztrte zvite napade. Dotični

govor poslanca Klun-a

v državnozbornski seji dne 15. decembra se glasi:

Slavna zbornica!

Jaz in moji ožji somišljeniki v začetku nismo mislili vdeleževati se razprave o budgetnem provizoriju, ki prav za prav le malo koristi. Ali govor g. poslanca dr. Ferjančiča me je pripravil poprijeti besedo, da z vso odločnostjo zavračam neosnovane napade svojega gospoda sorojaka, ako je po svojem včerajšnjem govoru sploh še vreden tega priimka.

Jaz z g. dr. Ferjančičem ne maram polemizovati, ker po našem prepričanju nikakor ne more hasniti koristim slovenskega naroda, ako se njegovi zastopniki v parlamentu na radostni prizor njegovih

sovražnikov med seboj napadajo in koljejo. (Prav res!) Zato je bilo že skozi desetletja glavno načelo naše politike, da morebitna osebna različnost med mnenju slovenskih poslancev ne sme kaliti njihove skupnosti in vzajemnega delovanja. Mi smo se res tudi zmerom držali tega načela in še le dr. Ferjančiču je bilo pridržano prisvojati si dvomljivo zaslugo, da je napravil razpor med slovenskimi poslanci.

Dr. Ferjančič se sklicuje na neki načelni sklep, katerega hoče zdaj obračati proti nam. Mi smo ta sklep v istini storili, ali ne zaradi tega, da bi g. dr. Ferjančiča prosili milostnega dovoljenja, ostati v konservativnem klubu, ampak da bi nam bil vodilo za naše politično delovanje. Ta sklep nas tudi zdaj še vodi, ali g. dr. Ferjančič bi moral kot jurist vedeti, da se ta sklep nikakor ne more tolmačiti v tem smislu, kakor da bi bili zahtevali povoljno rešitev vseh naših narodnih teženj do gotovega prav po mesecih odločenega obroka, ne, gospoda moja, mi smo zahtevali le poročtvo, da bode vlada blagohotno rešila naše pritožbe.

Tu sem spada tudi silno važna celjska zadeva, s katero se je obširno pečal dr. Ferjančič. Tega vprašanja se trdno držimo in se ga moramo držati, pa ne zaradi tega, kakor da bi pomenjalo razširjatev naše narodnosti, ampak ker z ozirom na kulturni razvoj našega naroda in na najsilnejše praktične razloge. Visoka zbornica bo imela definitivno rešiti to vprašanje, vlada pa je svoje že storila, ker je potrební znesek postavila v državni proračun, in Slovenci nimamo nikakega vzroka soditi, da bi se hotela centralna vlada, ki je vendar proračun izročila zbornici z Navišjim cesarskim dovoljenjem, ravno pri tem znesku na nevreden način šaliti z narodom slovenskim in njegovimi poslanci.

Naravnost povemo, da jaz in moji ožji somi-

šljeniki svoječasni odgovor g. učnega ministra na dotično vprašanje v budgetnem odseku in sprejem potrebnega zneska v državni proračun tolmačimo v tem smislu, da se naš pristop k koaliciji nikakor ne more smatrati kot odpo ved na naše tirjatve.

Dr. Ferjančič pa nam ne očita samo narodnega izdajalstva, ampak on je v najnovejšem času našel tudi nekaj verski čut v svojem srcu in nam in celému konservativnemu klubu, v katerem smo z nemškimi konservativci združeni, očita tudi to, da smo zanemarili svoje verske dolžnosti. Tema napadoma nasproti usojam si tukaj očitno vprašati, ali smo zaradi tega, ker smo v koaliciji, kedaj le za pičico odstopili od svojih verskih in narodnih zahtev? Na pričo pokličem celo zbornico, ki nam gotovo ne bode odrekla spričevanja, da tudi v koaliciji v zagovarjanju obojnih teh zadev, to je verskih in narodnih nismo bili zamudni in leni. Če pa dr. Ferjančič ni imel prilike opazovati našega delovanja v obeh od njega omenjenih vprašanjih, ker ga v kritičnem času ni bilo tukaj in se mu ni zdelo potrebno hiteti na bojišče, dasiravno je bil kot glavni izstopilih poslancev, ki zastopajo prizadete dežele, v prvi vrsti dolžan krepko poseči v to reč, bi bili mislili, da bode po svoji vrnitvi na Dunaj skesano trkal na svoji prsi in se nam zahvalil, ker smo prevzeli od njega zanemarjeno zastopstvo primorskih Slovencev, ne pa nas tako neviteško napadal.

Toda vidimo njegov namen, pa se zaradi tega ne jezimo. Dr. Ferjančič s celim svojim govorom ni drugega nameraval, kakor sumničiti v konservativnem klubu ostale slovenske poslance, kakor da bili malosrčni in zaspani, ter jih po vsaki ceni spraviti iz konservativnega kluba. Kaj še dalje čakate v koaliciji? to je šešuvanje, s katerim pa ni hotel pritiskati na visoko zbornico, ampak na prebivalstvo v naši domačiji. (Prav res!) Ali ravno ta njegov klic kaže, da logičnega mišljenja pri njem ni iskati in da je že pozabil govor, ki ga je imel dne 27. oktobra t. l. pri splošnji

LISTEK

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

LXXXVI.

Ali je imelo biti pomiloščenje teh dveh tovarišev brez vseh posledic za naju? Kako to, one dva sta bila pomiloščena, ki sta bila enako nama obsojena jeden na 20 let, drugi pa na 15 let, nama in mnogim drugim pa ni zasijala milosti luč?

Z neoproščenimi se bo torej postopalo bolj sovražno? Ali pa morda hočejo pomilostiti vse, a v kratkih presledkih, po dva in dva? morda vsak mesec? morda vsaka dva ali vsake tri mesece? Tako sva ugibala nekoliko časa. A preteklo je več nego tri mesece, izpustili pa niso nikogar. Proti koncu 1827. l. mislila sva, da je morda december odločen, da se obnovi pomiloščenje. A december je pretekel, pomiloščenja pa le ni bilo.

Nadaljevala sva tako svoje pričakovanje do

poletja 1828. l., ko je poteklo sedem let in pol moje kazni, ki bi imela po besedah cesarjevih veljati za 15, ako bi se kazen hotela šteti od dne zatvorjenja. Ako bi se pa ne hotelo všteti časa pravde (in to je bilo verjetneje) in začeti se le z dnem, ko se je proglasila sodba, bilo bi sedem let in pol preteklo še le 1829. l.

Vsi mogoči termini so prešli, a milost le ni zasijala. Mej tem pa, vže predno sta bila odšla Solera in Fortini, naredila se je bila ubozemu Maroncelliju bula na levem kolenu. Začetkom bolečina ni bila huda, samo šepal je. Pozneje je komaj vlačil železje in redkokedaj je sel na sprehod. Jesenskega jutra zljubilo se mu je ter je sel z mano, dihat nekoliko svežega zraka. Bil je vže sneg zapadel in v nesrečnem trenutku, ko ga nisem držal, spodrsnilo se mu je in padel je. Vdaril se je in takoj ga je začelo koleno hudo boleti. Nesli smo ga v posteljo; ni se mogel več kvisku držati. Ko ga je videl zdravnik, se je konečno vender le odločil ter mu ukazal odvzeti verigo. Bula je bila od dne do dne huja, silno je naraščala in bolela je vedno bolj. Tako so bile

muke ubozega bolnika, da ni imel miru ni v postelji ni izvan nje.

Kader se je moral premakniti, dvigniti se, vleči se, moral sem z največjo nežnostjo prijeti bolno nogo in deti jo kolikor mogoče počasi v potrebno lego. Včasih rabila sva za najmanjšo premembo lego po celo četrt ure.

Pijalke, mrzla voda, žgeči kamni, gorki ovitki, sedaj suhi, sedaj mokri, vse je poskušal zdravnik. Muke so bile še huje, drugega pa nič. Ko je sezegal s kamnom, začela se je bula gnajiti. Bila je odprta popolnoma, a nikdar ni pojenjala bolečina, nikdar je ni iztok iz rane le količkaj ohladil.

Maroncelli bil je stokrat in stokrat nesrečnejši od mene; pa vender, koliko sem trpel z njim! Skrbi postrežniške so mi bile prijetne, ker so veljale tako vrednemu prijatelju. A viditi ga tako giniti v tako dolgih hudih mukah in ne mu pomagati! in vediti naprej da ta noga ne bo zdrava nikdar več! viditi, da smatra bolnik smrt bolj verjetnej nego ozdravljenje! in morati vedno občudovati njegov pogum in njegovo veselost! ah, to me je mučilo nezrekljivo!
(Dalje sledi.)

1/2 6 1/2 1/2 1/2 1/2

razpravi o novem kazenskem zakonu. Zato ne bode škodovalo, ako mu v spomin pokličem ta govor. Ko je bil naštel meritorične razloge, ki priporočajo novi kazenski zakon, rekel je proti koncu svojega govora:

„So pa tudi še nekateri drugi razlogi. Gospod dr. Schorn je priporočal čakati, da se utrdijo razmere med različnimi strankami. Jaz pa ravno nasprotno povdarjam, da imamo danes koalicijsko, in da nikdar več ne bomo imeli tako ugodnih razmer za sprejem kazenskega zakona, kakor danes, ko so vse stranke delale pri sestavi njegovi. Koalicijske morda ne bomo več dolgo imeli in potem nikdar več ne. Danes so liberalci in konservativci vpreženi v jeden voz, mi tudi, mala četica, jim s priprego po moči pomagamo. Ta ugodni trenutki bode zginiti in prišel bode čas „kakoršnega smo v Avstriji že imeli in katerega še danes obžalujemo, ko stranka postave kuje proti stranki, kar se zdaj ne godi.“

Gospoda moja! Sijajnejšega spričevala nihče — tudi nobeden koaliranec ne bi bil mogel dati koalicijski, kakor ga ji je dal s temi besedami g. dr. Ferjančič. (Prav res!) Če je pa koalicijska tako izvrstna, kakor jo je proslavljal g. dr. Ferjančič v omenjenem govoru; če je zmožna tla pripravljati za sprejem velikih zakonskih del, kakor za kazenski zakon, za civilno-tožbeni red, za preosnovno davkov in za druge postavne določbe, katere prav nujno zahteva ljudstvo, potem bodete umeli, gospoda moja, da z oziranjem na naše prebivalstvo, ki hoče imeti pozitivnih uspehov, izvršujoč svoje poslanstvo raje ostanemo v koalicijski, kjer se da vendar le kaj pridobiti za naš narod, kakor da bi se oklenili načelne opozicije, katere pristaši brez prekrivanja naznanjajo, da nečejo nič doseči.

Ako se toraj stavlja vprašanje, ali se hočemo še dalje zaupati vodstvu jako skušenega in razumnega državnika grofa Hohenwarta, ali pa bi morebiti ne sledili raje voditeljstvu g. dr. Ferjančiča, je za nas že dognano to vprašanje. Od postrežnosti vlade in tudi koaliranih strank pa bode odvisno, ali bomo mogli vztrajati v svojem dosedanjem blagohotnem razmerju proti koalicijski; zlasti bode v tem oziru merodajna končna rešitev celjskega vprašanja. Tedaj bomo vedeli, kaj nam je storiti in po katerih potih hoditi, vedeli bomo, kaj dolžujemo svoji vesti in svojemu narodu. Ako bipa tega nevedeli ter potrebovali kakega dobrega sveta, potem gospoda moja, bode pa poslanec dr. Ferjančič gotovo najzadnejši, pri katerem bodoslovenski poslanci konservativnega kluba iskali poduka o svojih verskih dolžnostih, o namerah in o potih svojega političnega postopanja in svojih patrijotičnih dolžnostih. (Odobranje).

Včerajšnja seja bila je posebno znamenita tudi zaradi tega ker so govorili štirje ministri, namreč Plener, Bacquehem Schönborn in Madejski. Bacquehem in Schönborn sta razpravljala dogodke v Istri in Trstu; opozarjam na dotične govore, iz katerih lahko posnamete najzanimivejše reči. Glede Schönbornovega govora le še dostavljam, da sta tudi hrvatska istrska poslanca priznavala pravilnost ministrovega postopanja.

Glavna govornika sta bila Herold in Menger, ki se je obširno pečal tudi z novo celjsko gimnazijo, kateri se je pa odločno protivil, češ, v Celju ne sme biti, drugod pa kjer koli hočete. Pri dejanskih popravkih ga je pa odločno zavračal poslanec Robič in iz zgodovine celjske gimnazije, ki je bila objavljena v šolskem programu l. 1852 ali 1853. Pis. dokazoval, da se omenjena srednja šola nikakor ne more smatrati kot lastnina nemškega naroda, ker so se denarji za prvotno napravo celjske gimnazije nabirali v celem celjskem okrožju in je šola namenjena za celo to okrožje, ki je pa čisto slovensko. Tudi je opozarjal, da mu je neki veljavni pristaš liberalne stranke naravnost priznaval opravičenost dotične zahteve slovenskega prebivalstva, ali dostavljal je, da naj se reč malo vnese, ker imajo levčarji nemške nacijonalce za hrbtom.

Dr. Foregger je hotel spodbijati veljavnost Robičevega popravka, češ, da je bila celjska gimnazija od nekdanj nemška, ali moral je umolkniti, ko so mu na ušesa doneli ugovori, da sedanja celjska gimnazija ostane, kakoršna je, in da se Nemeem ne krati njihova last.

Pribodaja seja bode jutri, zadaja v tem tednu pa menda v sredo, ker se je pri nedeljskem počitku nadejati obširne razprave.

Ne obupajmo!

Namen organizacije kmečkega stanu je sam po sebi določen, namreč ohranjenje in stalno izboljšanje njegovo. Tudi končni značaj te organizacije nam je jasen pred očmi. Kmetje se vodijo sami v zakonitih, avtonomnih zadrugah, koder si sami določajo svoje zadeve. Zadruga so jim središča vsega gospodarskega življenja: posejajo, hranijo denar, izboljšujejo zemljo, kupujejo vse gospodarstvu potrebne stvari, skupno se okoriščajo s tehničnimi iznajdbami, sami uporabljajo naravne sile, n. pr. vodno moč za produkcijo, prodajajo itd. Država jim brani njihove pravice, zavedajoč se, da so prvotnejše, nego njene. Čut vzajemnosti, čut naravne skupnosti je oživljen. Posamne zadruga so zvezane mej seboj, imajo jedno skupno središče, imajo skupna skladišča za svoje izdelke, skupni osrednji denarni zavod. Cene izdelkom ne določajo več krivonosi špekulantje po borzah, ne igrajo več z njimi na slepo srečo, marveč pridelovalci so tudi v tem oziru gospodarji svojih pridelkov, neposredno so sami zvezani s konsumentami. Pametna carina varuje domače sadeže tuje konkurence; trgovskih zvez ne določujejo samo politične spletke velikega kapitalističnega obrta, marveč skrb za vse, in sicer v prvi vrsti za kmečki stan. Prometna sredstva, ki so velikanskega pomena za umni razvoj poljedelstva, niso v rokah posamnikov in ne dajejo potuhe nekaterim denarnim mogočnejšem, marveč upravlja jih država, skrbeč za vse. Zavodi, koder se skrbi za čas nezgod, zavarovalnice proti ognju, toči itd. niso samo zato, da bi bogatili kapitaliste, marveč so v rokah tistih, katerim so namenjeni in samo njim v — dobiček.

Splošno blagostanje je namen vsemu javnemu življenju. Država ni več kaotična zmes posamnih ljudi, marveč lepa celota družin, narodov in organiziranih slojev, katerih vsak ima sebi primerno in pravično avtonomijo. Mrtvi kapital ji ne gospodari več, ampak vodi jo zopet skrb za človeka. Militarizem sam po sebi razpade, mir in zadovoljnost se zopet selita v človeška srca.

Ali so to le sanje? Ali se vresniči kedaj ta slika? Kdor še ni obupal v človeštvo in v stvarjanje silo krščanstva, mora biti prepričan, da se to zgodi. Kaj je namenila božja previdnost novodobnim državam, seveda ne vemo. Grehi človeških družb se v teh družbah samih že sedaj hudo, a pravično kaznujejo. A zdi se nam, da je mera kaznij že polna. Zarija lepše bodočnosti se nam obeta. Liberalizem nima več tal mej nami. Zavest odvisnosti od Boga in njegove cerkve se oživlja tudi tam, koder sta brezverstvo in verska vnamarnost na videz za stalno se utaborila. Krščansko mišljenje in življenje se povsod poraja; Kristusa časté neštete množice za svojega Odrešenika in kralja.

Pomenljive so izjave mnogih državnikov v zadnjem času: Kaprivi poudarja, da je najimenitnejše pri človeku njegovo razmerje z Bogom, nemški cesar javno opozarja na vero v sveti križ, pri nas Falkenhayn in Schönborn v zbornici, koder ima še liberalizem veljavno besedo, očitno naglašata potrebo, da se vrnemo k Bogu, da se izpolnjujejo božje zapovedi, da se postavi zopet vera na prvo mesto, Krispi išče v veri pomoči zoper nevarne rovarje. Te resnice, ki jih je do zadnjega časa samo še duhovnik oznanjal vernikom, ki so imele le v cerkvi svoje mesto, se sedaj razglašajo javno in — vsprejemajo z veseljem kot poročstvo, da se vrne izgubljen sreča.

Organizacija, temeljujoč v teh resnicah, se sama naravno razvija. Delavci, obrtniki in poljedelci se združujejo. Za primer naj navedemo samo krasno se razcvitajočo katoliško kmečko družbo (Association catholique) na Francoskem, ki je imela leta 1890 319 zadrug z dobro vrejeno „osrednjo zvezo“. Vse tiste namene, ki smo jih preje naštel, že dlje izvršuje: a) skupno kupuje potrebne stroje; a) dobavlja kredit; c) skrbi za potrebne delavce; d) skupno izboljšuje zemljo; e) neposredno veže pridelovalca s konsumentom. V to svrhu ima svoja skladišča, svoj denarni zavod itd.

Osrednja zveza v Parizu pa skrbi, da se posamni deli tega lepega organizma ohranjajo in da napredujejo.

Sedaj moremo govoriti le še o začetkih, ker so take organizacije navezane le še na se, ker še nimajo pravno javnega značaja. Politična nadvlada kapitalu še ni izvita iz trdih pestij; še jo ima, a maje

se mu. Ljudstvo se giblje in začenja se zavedavati — zlati moloh se pa trese. Priznavati moramo, da so si zato priborili tudi socialni demokratje velikih zaslug. Nobena stvar ni tako slaba, da bi ničesar dobrega ne imela na sebi. Socialisti sicer samo razdirajo, a s tem gotovo tudi pomagajo, da se sezida nova stavba krščanske države. Katoličani so dremali in najznamenitejši znak njihov je bila dolgo časa neka nepojmljiva „krotkost“ v obrambi katoliških idejalov. Šum in ropot socialne demokracije je precej pripomogel, da so se jeli vzdramljati. Hvala Bogu, ki umeje tudi slabo obrniti k dobremu. Sploh velja: radikalizma se nam ni bati. Radikalizem je elementarna sila, ki nakrat, tako rekoč v trenutku izpremeni predmet, ob katerem deluje. Neodločnost, počasnost in malenkostno premišljevanje pri ljudeh ne vzmore tega, kar napravi radikalizem na mah. Zato so njegovi učinki splošno koristni. Zalibog, da pri tem zahteva tudi — žrtev, a brez žrtev ni — napredka!

Glavni vzrok, zakaj ne obupavamo, je poleg navedenih naša trdna vera v krščanstvo. Premalo se zavedamo njegovih živih, nepremožnih sil, premalo se učimo iz njegove zgodovine. Ob svojem pričetku je bilo človeštvo pač še na slabšem, nego je danes. Po pravici sicer govorimo o novodobnem paganstvu, toda to vendar še ni tako splošno, tako v jedru nagujito, kakor je bilo staro. Človek ni imel v paganstvu nobene veljave. Peščica si je v nesladnostih preganjala dolg čas, uporabljajoča si milijone pozabljenih revežev v sredstvo svoje razkošnosti. Milijoni so trpeli, da se je jeden veselil. Strasti bogatinov niso poznale mej. Višje ideje o Bogu, o neumrjivosti duše, o svobodi volje je pregnala s pozorišča grda sebičnosti, podli materijalizem. V ti dobi se je pričelo krščanstvo, povsod boreč se z najhujšimi sovražniki, ki so je v imenu „vede“, „omike“, „države“ itd. krvavo preganjali. In vendar je komaj prešlo 260 let — rimska država je bila prekrvašena in ni se vedelo niti kako, niti kedaj. Brez silovitih prekucij, brez kakega zunanjih sredstev, ne da bi se bila družba po zunanje kako izpremenila, je postala iz paganske krščanska. Duh Kristusove vere je deloval mirno in vztrajno in je zmagal.

Kar je bilo mogoče tedaj, je tem bolj mogoče danes. Treba je le požrtvovalnih kristijanov, kakor jih je imela prva doba. Moč krščanskega duha ni opešala, ker je vekotrajna in neskončna cena Kristusove krvi, s katero je človeštvo za vedno odrešeno. Zato ne obupavamo. In če nekateri vidijo v bodočnosti samo črne oblake, grom in strelo, kri in ogenj, se zavedamo katoličani, da veje nad nami in v nas božji Duh, ki je močnejši nego vse druge sile, ki oživlja in ogreva, vstvarja in prenavlja lice zemlje. Verno srce dobiva v tem prepričanju vedno tolažbo in s trdnico, nepremagljivo zaupnostjo išče leka bolnemu svetu v mili prošnji: Veni sancte Spiritus! — Pridi sveti Duh!

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. decembra.

Dolenjeavstrijski deželni šolski svet je te dni se posvetoval, kako bi naj šola delovala proti pijančevanju. Naročil je potem s posebnim ukazom okrajnim šolskim svetom in učiteljskim, da naj delajo na to, da bodo učitelji v šoli otroke poučevali o škodljivosti pijančevanja in sami z zmernim življenjem vplivali na stariše in otroke. Z učitelji, ki pa sami pijančujejo, se naj pa z vso strogostjo postopa. Gojenci na učiteljskih, ki bodo morali nekoč poučevati mladino, naj se tudi dobro pouče o škodljivosti alkohola in drugih sredstvih, katere se rabijo proti pijančevanju. Zeleti je pač, da bi ta ukaz deželnega šolskega sveta imel kaj uspeha in da bi tudi drugi deželni šolski sveti izdali podobne ukaze.

Volilna reforma. Pododsek za volilno reformo je že začel svoje delovanje. Sklenil je, da bodo njegova posvetovanja tajna. V prvi seji se ni doseglo baže nobeno sporazumljenje. Poljskim listom se poroča, da bode naposled pododsek izdelal neki načrt na podlagi vladnih načel z dne 3. marca. — Neki konservativni list pa piše, da konservativci nikakor ne mislijo udati se liberalcem in so celo pripravljani Taaffejevo volilno reformo, za katero ni treba dvetretjinske večine, spraviti na dnevni red, ako bi se druge stranke upirale Dipaulijevemu predlogu. Iz vsega je torej jasno, da je do kakega sporazumljenja pač še precej daleč in je tudi že mogoče, da se ob volilno reformo večina razbije.

Demonstracije. Ogerska vlada in liberalci priredili so velike demonstracije po raznih mestih, ker so potrjene tri cerkvenopolitične predloge. V Budimpešti je bila velika bakljada, katere se je udeležilo posebno veliko židov. Od povesod prihajajo od društev in zaupnikov zahvalne brzojavke, ki se bodo poročile na višje mesto. Te brzojavke so vse najete. Kdor jo hoče odposlati, mu dajo denar, da lahko plača pristojbino. Vzorce so tiskale že liberalne tiskarne. Muncipijalni zastopi tudi sedaj v svojih sejah izražajo svoje veliko veselje. — Ti zastopi so v največ krajih pravo vladno orodje. Veliki župani menda tudi mislijo, da je njih najglavnejša naloga, delati agitacijo za vlado.

Ogerska skrajna levica se je bila razcepila zaradi cerkvene politike. Ko se bližajo cerkvenopolitične razprave svojemu koncu, se je pa začelo misliti, da bi se zopet zjedini. Vršila so se o tem že neka posvetovanja, ki pa še niso pripeljala do nobenega uspeha. Ta posvetovanja se bodo nadaljevala bajé potem, ko se rešiti še sedaj ne rešeni cerkveni predlogi. Mej levičarji je sedaj o tem različno mnenje, če hočejo podpirati Wekerlovo vlado. Nekateri mislijo, da so jo dolžni podpirati, ker je s svojo cerkveno politiko si pridobila zasluge (?) za deželo. Drugi so pa odločno proti temu, da bi skrajna levica podpirala kako vlado, ki priznava dualizem. S takim podpiranjem levica le zatajuje svoja načela.

Generalni gubernator Gurko je dobil od ministra notranjih stvari brzojavko, katera ga je gotovo kaj neprijetno dirnula. V njej se mu odločno na povelje carjevo prepoveduje, da se nima mešati v stvari katoliške duhovščine in da jej nima dajati nobenih povelj. Silil je namreč duhovščino, da v rušitini prečita po cerkvah carjev manifest o prestopu nove carice v pravoslavno vero. Ker so žandarji in uradniki silili duhovščino, da izvrši ta ukaz, je bilo prišlo do raznih škandalov v cerkvi. Skofje so se zaradi tega pritožili v Peterburgu in generalni gubernator Gurko je dobil resen opomin iz Peterburga. Ta brzojavka jasno dokazuje, da Gurko ni več priljubljena oseba v Peterburgu.

Električna razsvetljava v Ljubljani.

(Dalje).

Občinski odsek za električno razsvetljava, kateri se je od 1889. l. v svoji sestavi toliko premenil, da sta prišla namesto dveh takrat izvoljenih članov, katerih jeden g. Josip Tomek je umrl, drugi gosp. Filip Zupančič pa ni več član mestnega sveta, gospod ravnatelj Ivan Šubic in poročevalec in da se je pritegnil kot tehnične strokovnjake g. c. kr. nadinženjerja Fr. Zažka in gospode mestne inženjerje, pretresoval je vsestranski navedene projekte. Pri tem se je prepričal, da so ti projekti v nekaterih točkah bolj ali manj površni, v drugih pa tako različni, da se glede na končni efekt ne dajo primerjati. Zaradi tega je odsek sklenil naznačenim tvrdkam poslati navodilo, po katerem želi imeti načrte izdelane, in jim tudi naznačil, da naj se pri izdelovanju vodnega projekta ozirajo samo na savsko silo pri Jami pod Kranjem. Odsek se je bil na lici mesta prepričal, da bi vodne sile pri Prašah, Viskrah in Medvodah ne zadoščale.

Označene tri tvrdke so radovoljno ustregle odsekovemu pozivu in meseca septembra in oktobra poslane natančnejše načrte premenjene po prejetem navodilu.

Letošnje poletje ponudil se je inženjer P. Amman v Mödlingu, posestnik tovarne za cement na Dovjem in jako čislán strokovnjak za vodne stavbe, da izdelá mestu prav podrobne načrte za vse vodne stavbe, ako bi se uporabljala vodna sila pri Jami. Električni odsek je pa to ponudbo z veseljem vsprejel; g. Amman pa je poslal svoje načrte meseca oktobra t. l. Tako je odsek še le letos prejel tako popolnjene načrte, da more na njih podlagi stopiti pred občinski svet s konkretnimi predlogi.

Tvrški Siemens in Halske ter Schuckert & Comp. oziroma njen zastopnik Fischer izdelali sta pa dva projekta, jednega za uporabo vodne, drugega za uporabo parne kot gonilne sile, tvrdka Ganz & Comp. je izdelala le jeden projekt in sicer za uporabo vodne sile.

Projekt vodne sile da se skratka tako označiti: Pri vasi Jama blizu 4 km pod Kranjem in približno 22 km od Ljubljane se vzdá v Savo blizu 9 metrov visok cementni jez, da dobi voda dovolj visok padec. Pod jezom vzdajó v posebnem poslopju velike tur-

bine (za prvo dobo tri po 300 konjskih sil po projektih Schuckerta in Siemens Halskeja, dve do 320 konjskih sil po projektu Ganzovem). Vsa stavba bi se imela tako urediti, da bode pozneje mogoče vzdati več turbin, v vsem vkupe za 1200 konjskih sil. Turbine bi gonile velike dinamoelektrične stroje, katere izdeluje vsaka tvrdka po svojem posebnem sistemu.

Električne toke, katere proizvajajo dinamoelektrični stroji, je treba prevajati z Jame v Ljubljano. To bi se zgodilo po bakrenih žicah razpetih na 8 do 10 metrov visocih kolih, stoječih po 30 metrov vsak sebi. Da pa toki na poti v to daljavo preveč ne oslabe, je treba jim dati veliko napetost in sicer predlaga Ganz napetost 5000 voltov, Siemens 4000, Schuckert pa celih 15000 voltov. Če se pomisli, da je električni tok napet do 500 zelo nevaren, je umljivo, kako opasno bi bilo dotakniti se kake teh električnih žic.

Tako napetega toka pa ne smemo privajati konzumentu, ako nočemo, da vsak trenotek koga ubije. Radi tega so preskrbljene posebne priprave, elektriki jih imenujejo transformatorje (pretvornike), v katerih se pretvarjajo visoko napeti toki v nizko (110 do 220 voltov) napete, ki služijo potem za razsvetljava in gonila in niso nikakor več nevarni. Po Ganzovem projektu vršila bi se pretvorba tokove napetosti dvakrat. Ob periferiji mesta, bodi si na mestnem travniku ob Marije Terezije cesti ali pa v bližini sv. Krištofa stalo bi majhna hišica za 12 transformatorjev (transformatorska postaja.) Tukaj bi se napetost toka od centrale pri Jami po daljnovodu prihajajočega zniževala s 5000 na 2000 voltov.

Pri tej transformatorski postaji začenja se elektrovodna mreža sestojéca iz kabljev v zemljo vkopanih, po kateri se širi galvanski tok v posamične dele mesta, še vedno napet do 2000 voltov. Na raznih delih mesta, po Ganzovem projektu za mestno razsvetljava na 18, za zasebno pa na 28tih krajih, se ukončuje ta mreža v transformatorje druge vrste, v katerih se toku napetost znižuje na 110 voltov. Od transformatorjev druge vrste je potem razpeljana ona elektrovodna mreža (razdelilna mreža imenovana), po kateri dobivajo konzumenti električni tok. Glavno mrežo prejektuje Ganz povesodi kot podzemeljski kabelj, razdelilno mrežo pa deloma kot kabelj, deloma kot v zraku razprostrto žico.

Po Schuckertovem projektu bi šel nadzemeljski daljnovod čez Kleče, kjer bi stali prvi veliki transformatorji, znižujoči tokovo napetost s 15.000 na 2200 voltov. Od Kleč do sv. Krištofa bi tekla električni tok po žicah v zraku razpetih, od sv. Krištofa po mestu pa v glavnem kablju pod zemljo. Namesto raznih po ulicah razvrščenih transformatorjev druge vrste predlaga Schuckert za pretvoritev tokov napetosti s 2200 na 220 voltov posebne dinamoelektrične stroje (Wechselstrom-Gleichformermaschinen). Ti stroji bi morali stati v posebni postaji, v središču mesta, n. pr. v mestni hiši. Iz transformatorske postaje bi se tok raztekal po razdelitveni mreži na vse strani mesta. Konzumenti bi po Schuckertu dobivali po 220 voltov napete toke.

Siemens in Halske pa v svojem projektu nimata prve postaje za pretvoritev tokove napetosti. Po njenem načrtu bi dinamoelektrični stroji v centrali dajali do 5000 voltov napete toke, ki bi tekli iz centrale do periferije mesta po daljnovodu v zraku od periferije mesta v notranje dele mesta pa deloma po žicah v zraku napetih, deloma po kabljih pod zemljo. Siemens nasvetuje namreč za elektrovodno mrežo le v notranjem delu mesta in v obljudenih ulicah kablje, v manj obljudenih ulicah in cestah pa v zraku razpete žice, kakoršne nahajamo pri telegrafu.

Glavna elektrovodna mreža se končuje na raznih krajih, in kakor nanese potreba, v transformatorje druge vrste, kakor pri Ganzovem projektu.

Razdelilna mreža se pričinja tako, kakor pri Ganzovem projektu pri transformatorjih druge vrste, razločuje se pa od one v tem, da bi bila v stranskih ulicah in cestah napeljana po zraku.

Navedeni trije projekti razločujejo se gledé oblike ali vrste električnih tokov, katere predlaga jedna ali druga tvrdka. Tvrdka Ganz & Comp rabi pri vseh svojih napravah toke, ki izpreminjajo vrstivno svojo mer in imajo le jedno fazo, jednofazne mer izpreminjajoče toke; drugi dve tvrdki pa imata take, ki izpreminjajo mer, a imajo tri faze.

(Dalje sledi)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. decembra.

(Nesmiselne bedarije) Sobotni „Narod“ objavlja med dnevnimi novicami nekaj nesmiselnih bedarij, katerim se vidi na prvi pogled, da so popolnoma izmišljene ter da imajo zlobni namen, našo stranko smešiti pred nerazsodnim svetom. Pripoveduje namreč govoricó, da so imeli v Planini velik lov pri Windischgrätzovih, kamor je prišel tudi baron Hein. Tam da so se razgovarjali, da bi bil za prihodnjega deželnega glavarja najprimernejši mladi knez Windischgrätz, zato da bi ga kandidirali na Dolenjskem poleg dr. Papeža in dr. Žitnika. Potem pa „Narod“ piše: „A knezoškof je bajé družih mislij: on ne mara na noben način udati se na Notranjskem in njemu se vidi mladi knez Hugon najnevarnejši in najsigurnejši proti kakemu „liberalnemu radikalcu“. S sedanjim deželnim glavarjem nista niti baron Hein niti knezoškof zadovoljna, prvemu je gosp. Oton Detela premalo aristokrat, preveč plebejec, drugi pa ne veruje v čistost njegovega klerikalizma.“ Konča pa „Narod“ to svojo pravljico seveda z udrihanjem po naši stranki. — Kaj da je baron Hein govoril v Planini, tega seveda mi ne vemo, o tem tudi ni nam poročati, a kar se pa tiče netaktnosti, s katero vpleta „Narod“ tudi prevzvišenega knezoškofa v to zadevo, lahko konstatujemo, da je vse, kar se tiče prevzvišenega knezoškofa, od prve do zadnje besede izmišljeno. Tako pisarjenje ima seveda namen, prevzvišenega knezoškofa blatiti pred svetom ter mu spodkopavati zaupanje, katero živa v deželi, in značilno za „Narodovo“ stranko je, da se za tako grdenje poslužuje lažij. To je zopet nov dokaz, v kakem smislu bode delovala preveljena „narodna“ stranka, ki „nikoli ne žali verskega čuta (!)“. — Častitamo gg. Koblarju in Vrbovniku, članoma izvršujočega odseka „narodne“ stranke, da je pod njunim duhovniškim pokroviteljstvom glasilo „narodne“ stranke tako neosnovano napadlo prevz. našega nadpastirja.

(Priznanje.) Deželna vlada kranjska je gospodoma Alojziju in Frančišku Prašnikar in gospej Mariji Kecele izrekla zahvalo, da so vsled povabila na higijenski razstavi dunajski povodom naravoslovskega in zdravniškega shoda razstavili razne stvari.

(Lepo božično darilo.) Presvitli knez H. Windischgrätz je podaril cerkniškim ubožcem 60 gld. V imenu obdarovanih siromakov kličemo plemenitemu dobrotniku: Bog plačaj!

(Pri volitvi udov v krajni šolski svet na Igu) so izvoljeni gg.: Franc Virant predsednik, Martin Novak namestnik, oba iz Studenca, Janez Gams iz Iške Loke, krajni šolski nadzornik; ter kot udje: č. g. župnik Jak. Dolenc, nadučitelj, Fr. Ks. Trošt, župan, Jernej Toni in Martin Zdravje iz Studenca.

(Nedeljsko delo dne 23. t. m.) Neka ministerijalna odredba dovoljuje za nedeljo dne 23. t. m. nadrobno prodajo v trgovinah in prodajalnicah povesod do 3. ure popoldne, prodajo živil pa v vseh mestih z najmanj 20.000 prebivalcev poleg tega še dve uri po 6. uri zvečer.

(Za slovensko-nemško gimnazijo v Celju) sta okr. zastop in občinski odbor na Vranskem sklenila prošnjo na državni zbor.

(Spomenica tržaškega odbora na papeža zoper škofa prepovedana.) Dne 10. t. m. je bil tržaški mestni svet sklenil, da pošlje rimski stolnici spomenico zoper škofa tržaškega, ker se dovolj ne ozira na interese italijanske narodnosti. Namestnik je pa te dni naznanil županu, da dotični sklep ustavlja in prepoveduje odposiljatev omenjene spomenice. Namestnik svoj ukrep utemeljuje s tem, da notranje cerkvene stvari ne spadajo v področje mestnega sveta. Mestni zbor je pa sklenil proti temu ukrepu pritožiti se na ministerstvo notranjih stvari, kjer se seveda ne bode nič opravilo.

(Razpošiljanje po pošti za božične praznike.) Povodom izvanrednega pomnoženja poštnega prometa v približajočem se božičnem času se bodo od 19. do 24. t. m. podaljšale uradne ure pri tukajšnji predaji pošiljatev vožne pošte in sicer tako, da se bode od 8 ure jutraj do 7. ure zvečer brez presledka sprejemalo. P. n. občinstvo se zaradi tega z ozirom na svoj lastni prid, kakor tudi na to, da pošti omogoči njeno težavno nalogo lože in ugodnejše rešvati, nujno naprosi, da kolikor mogoče že v dopoludanskih urah ali vsaj kmalu popoldne pošiljatev prinese na pošto, ako želi, da se iste takoj isti dan odpošljejo. Da gredó poštna manipulacije

hitreje in lože od rok, se priporoča, da so zavoji obsega teži in daljavi pota, katerega imajo narediti, primerno, trdno in trpežno narejeni in imajo natančen in razločen naslov. Naslov sam naj se napiše naravnost na papir, platno ali drugo, v kar se je blago zavilo; če bi pa to ne šlo, naj se na pošiljatev prišije ali pa tako prilepi, da se cel naslovni listek dobro in trdno drži, nikakor pa ne zadostuje naslov s pečatnim voskom napečatiti. Zelo se priporoča, da se tudi v pošiljatev samo pridene še jeden natančen naslov, ker je potem, ako se jo odpre, pošti mogoče odposlati jo tudi v tem slučaju, če se je zunanji naslov zgubil ali pa tako zbrisal, da ga ni mogoče več brati. Tudi je želeto, da stranke spremnice pravilno napišejo in natančno naznanijo vsebino, da se jim ne delajo ovire pri predaji. Da bode mogoče dohajajoče pošiljatev hitreje dostavljati, se posamezne stranke prosijo, da vsakega dostavljaleca poštnih pošiljatev kakor mogoče hitro in nemudno odpravijo, t. j. hitro podpišejo oddajne liste in poravnajo poštne pristojbine, kajti vsako tudi najmanjše zadržavanje občutno zavira cel promet.

(Judov v Avstriji) je bilo 1869. leta 822.220, leta 1890 pa že 1 milijon 143.305. V 20 letih so se pomnožili za 39 odstotkov, posebno v Galiciji, Šleziji, Bukovini in na Nižje Avstrijskem.

(Razpisana) je učiteljska služba na Zalemlogu. Prošnje vložiti je do konca januarja leta 1895 na okr. šolski svet v Kranji.

Telegrami.

Dunaj, 17. decembra. Poslanec Kušar interpeluje o vplivanju na politične uradnike pod kranjskim okrajnim glavarjem se nahajajoče glede na njih volilno pravico.

Rim, 16. decembra. Kralj je na predlog ministerskega predsednika Crispija odložil zborovanje zaradi mnogih škandalov v zbornici. Govori se, da je Crispi posebno zaradi tega hotel, da se zborovanje odloži, ker se boji debate o papirjih Giolittijevih. Crispi trdi, da so nekateri ti papirji ponarejeni. Crispi je vložil proti Giolittiju tožbo zaradi obrekovanja.

Rim, 17. decembra. Včeraj so imeli opozicijski poslanci v dvorani Monte Citorio pod predsedstvom markiza di Rudini posvetovanje. Pri posvetovanju bili so tudi poslanci Brin, Cavallotti in Zanardelli. Izvolili so odbor štirih poslancev, ki bode sestavil protest proti odložitvi zborovanja.

Madrid, 17. decembra. Ministerstvo je dalo ostavko.

Atene, 17. decembra. Vlada je zbornici predložila zakon, da se uniči jeden del pridelanih rozin, da se temu pridelku povzdigne cena. Vsi poslanci niso za ta predlog — Veliko veselje je tukaj, da je ruska vlada za deset let dovolila uvažanje rozin brez carine.

Listnica vredništva:

Gosp. dopisniku iz Horjula: Dopisa z dne 5. decembra vredništvo ni prejelo.

Umrli so:

14. decembra. Jožef Merjašec, branjevec, 51 let, Žabjak št. 6, spridenje jeter.

15. decembra. Henrik Miselli, pivovarjarjev sin, 4 leta, Florijanske ulice 48, group. — Ludmila Čolnik, sprevednikova hči, 3 mesece, Križevniške ulice 2, božjast. — Anton Kadunc, delavec sin, 2 1/2 leta, Ilovca 48, bronhitis capilli.

16. decembra. Janez Zalaznik, pekov sin, 1 dan, Stari trg 21, božjast.

V bolnišnici:

13. decembra. Marija Gabrovšek, gostija, 54 let, cystalis pylonephritis.

Tujci.

13. decembra.

Pri **Stonu**: Sochatay, Eibenschütz, Kominek, Kasern, Prossinag z Dunaja. — Lisler iz Budimpešte. — Bürger in Haas iz Kamnika. — Kuralt iz Zagreba. — Prutky iz Grada. — Pauser iz Pulja. — Valentič iz Trnovoga. — Grile iz Vač. — Tavčar iz Selc. — Friedländer iz Svidnice. — Faninger, Schönberger iz Celja.

Pri **Maliču**: Ramberg, Ullmann, Strohbach, Vouk, Falk, Glas, Gawlitza z Dunaja. — Vidmar iz Trsta. — Urbančič iz Polhovoga Grada. — Anton iz Grada. — Plišta iz Prage. — Mairbusch iz Iserlohna.

Pri **Južnem kolodvoru**: Mesajdec z Dunaja. — Samsa iz Ilir. Bistrice. — Goljevišek iz Gorice.

Pri **avstrijskem caru**: Blukovič iz Kamnika. — Petrovec iz Čemšenika.

Tržne cene v Ljubljani

dne 12. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 60	Speh povojen, kgr.	64
Rež,	5 10	Surovo maslo,	72
Jedmen,	5 50	Jajce, jedno	3 6
Oves,	5 50	Mleko, liter	10
Ajda,	6 50	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	6	Telečje	64
Koruza,	6 50	Svinjsko	56
Krompir,	2 42	Koštrunovo	40
Leca, hktl.	11	Piščanec	42
Grah,	11	Golob	15
Fizol,	9	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	1 70
Mast,	68	Drva trda, 4 kub.m.	7
Speh svež,	54	" mehka, 4 "	5

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	741.7	-5.6	sl. szap.	oblačno	2.30
8. u. pop.	737.9	-1.2	brevz.	"	snež
9. u. sveč.	734.5	-2.6	sl. szap.	"	
7. u. jut.	736.1	-1.0	sl. szap.	oblačno	
8. u. pop.	736.9	1.2	sl. zapad	"	0.00
9. u. sveč.	736.3	0.0	"	"	

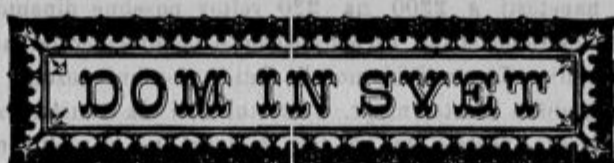
Srednja temperatura obeh dni -3.0° in 0.0°, oziroma za 2.0° in 1.0° nad normalom.

Zahvala.

Podpisano županstvo si šteje v prijetno dolžnost izreči slavnemu deželnemu odboru kranjskemu za po posredovrnu sl. e. kr. kmetijske družbe kranjske podpora 200 gld. za napravo napajališč na planinah svojo najtoplejšo zahvalo.

Županstvo v Sorici,

dne 16. decembra 1894. 638 1

Vsebina 24. zvezka 1894:

1. Murillo. Spisal dr. Fr. L. 2. Jožef Podmilšak, slovenski pisatelj. Spisal B. 3. Vse po ptuje. Zložil Mih. Opeka. 4. Gospa s pristave. (Zgodovinski roman.) Spisal I. Kraljev. (Konec.) 5. Sveti večer. Zložil A. Medved. 6. Črtice z avstrijskega juga. Piše dr. Jos. Marinko. (Konec.) 7. Loka. (Krajepisno-zgodovinska črtica.) Spisal Fr. Pokorn. (Konec.) 8. Rim, središče

lepih umetnostij. Spisal dr. Anton Medved. (Konec.) 9. O besedni razporedbi gledé na naš rodilnik (genitiv.) Spisal I. Navratil. 10. Potovanje križem jutrove dežele. Piše dr. Fr. L. (Konec.) 11. Književnost: A. Slovenska književnost. B. Češka književnost. — Na platnicah: Književni glasnik. Koncert „Glasbene Matice“ dne 12. listopada. Kakšen si želé naši prijatelji „Dom in Svet“ v l. 1895. Vabilo na naročbo. — Slike: 1. Murillo. 2. Sv. Anton. (Slika Murillova.) 3. Brezmadežno spočetje Matere Božje. (Slika Murillova.) 4. J. Podmilšak kot dijak. 5. Virida. (Po sliki v ljubljanskem Rudolfinu. Fot. dr. Fr. L.) 6. Leopold III. (Po sliki v ljubljanskem Rudolfinu. Fot. dr. Fr. L.) 7. Nekdanja samostanska, sedaj župna cerkev v Zatičini. (Fot. dr. Fr. L.) 8. Grb Vidirin. (Fot. dr. Fr. L.) 9. Sveta noč. (Slikal Gherardo delle Notti. Po fotografiji Brogi-jevi.) 10. Grb brizinških škofov. (Narisal G. Porenta.) 11. Beraški deček. (Po sliki Murillovi.)

Ivan Jax
v LJUBLJANI na Dunajski cesti št. 13
v Tavčarjevi hiši.

Tovarniška zaloga
552 50-10 vsakovrstnih

šivalnih strojev, bicyklov,
tryciklov,
velocipedov itd.

Ceniki zastoj in franko.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, skaženem želodcu, pomankanju slasti do jedij.

Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja škatljica samo 21 kr., jeden zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.

Dobiva se pri 569 7

Ubaldu pl. Trnkóczy - ju
lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, III.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

August Runggaldier,

delavnica cerkvenih lesenih kipov in podobarskih proizvodov v St. Ulrichu, Gröden, Tirolsko,

priporoča prečast. duhovščini, cerkvenim predstojništvom, patronom in cerkvenim dariteljem

altarje, lece, vsakovrstne svetnike, statve, križeva pota, križe, Kristuse, božična jaslica itd.

vsakojake kakovosti in oblike v natančni priprosti in najfinejši izvršitvi. 604 11-2

Ilustrovani ceniki na željo zastoj in franko.

Za dobro delo se jamči.

Dunajska borza.

Dne 17. decembra.		Dne 15. decembra.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. — kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150 gld. — kr.	199 gld. 50 kr.	
Skupni državni dolg v srebru	100 " 05 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163 " 25 "	147 " — "	
Avstrijska zlata renta 4%	124 " — "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 25 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 75 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 " 70 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 " 40 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 80 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 " — "	Salmove srečke, 40 gld.	70 " 70 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	97 " 90 "	Dunavske vravnave srečke 5%	132 " 50 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1044 " — "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106 " 75 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " 50 "
Kreditne delnice, 160 gld.	395 " 90 "	Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "	Ljubljanske srečke	25 " 75 "
London vista	124 " 30 "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " — "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	180 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 93 1/2 "	Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	98 " 50 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3475 " — "
20 mark	12 " 19 "	Priporitetne obveznice državne železnice	223 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	106 " — "
20 frankov (napoleonador)	9 " 88 1/2 "	" južne železnice 3%	166 " 20 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	75 " — "
Italijanski bankovci	46 " 40 "	" doleznjskih železnice 4%	98 " 50 "	Montanska družba avstr. plan.	102 " 50 "
C. kr. cekini	5 " 87 "			Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	166 " — "
				Papirnih rubljev 100	134 " 37 1/2 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarniška delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.